
Helsehjelp i hamsterhjulet

LEGELIVET

LINN VEDELD

linnvedeld@gmail.com

Linn Vedeld er spesialist i øyesykdommer.

Den som tror at leger spurter rundt på vakt, tar feil. Erfarne vaktleger har lært å tilpasse innsatsen til 12 timers ultraløp snarere enn en økt med piggsko.

Når callingen piper, øker både puls og skrittlengde – og valg av skotøy er faktisk en faktor. Fordi komforten ved åpne designersandaler av slitesterk naturkork og skinn må veies opp mot risikoen for snubling og overtråkk, redder vakthavende liv i en eim av tåfis fra tettsnørte joggesko. Heldigvis er leger godt skodd i toppetasjen.

Mens pasientene strømmer ned samlebåndet i helseproduksjonsfabrikken, løper legene etter for å holde tritt med oppgavene. Etter å ha klokket inn titusener av skritt på en nattevakt, kan støle hjerneceller endelig stemple ut og møte opp hjemme som DBVASS. Et så komplisert akronoym hinter om at selve oppgaven er umulig: *den beste versjonen av seg selv*.

På poliklinikkene gjør kontorstoler på hjul det mulig for legene å forflytte seg sømløst mellom pasient, pult og printer uten å gå ett eneste skritt. Man får elendig kondis, men kan til gjengjeld vifte med tærne i sølvskimrende sandaler under kontorpulten. Den som tror at sykehusleger dermed ikke løper på poliklinikken, tar feil. Poliklinikk er et kappløp mellom ventelister og timebøker. Helsepolitikk, logistikkutfordringer og et siste ædda bædda fra koronapandemien gir for mange pasienter på startstreken. Vi er dømt til å tape. Mens hjerneceller løper løpsk i proppfulle timebøker, fyker pasientene forbi i et sammensurium av ansiktsløse diagnoser, DRG-koder og dårlig samvittighet.

«Leger løper uten å komme av flekken. Alle joggere vet at når du setter tredemølla på maksinnstilling, risikerer man å skli baklengs til et ublidt møte med veggen»

Leger løper uten å komme av flekken. Alle joggere vet at når du setter tredemølla på maksinnstilling, risikerer man å skli baklengs til et ublidt møte med veggen. Nike Air eller Birkenstock, vaktstus i kinnposene eller nøtteblanding i frakkelommene – vi forsøker alle å holde balansen i hamsterhjulet. Det Norske Akademiets ordbok omtaler metaforen om hamsterhjulet som en «vedvarende belastende tilstand med hardt, rutinepreget arbeid i høyt tempo». Hvem kan si at helsevesenet ikke er et hamsterhjul?

Selvfølgelig er det direkte frekt å redusere høyt utdannet helsepersonell til en gnager som omtales som et perfekt startkjæledyr til barn – dette til tross for at hamsteren ikke er spesielt kosete, den angriper eventuelle burkamerater og plasserer seg godt under både Passopp og Mons på IQ-skalaen. Så hvorfor velger helsebyråkraten seg hamster som kjæledyr?

I motsetning til oss hvitkledde i helsetjenesten, så *elsker* hamsteren å løpe på nattetid – og kan tilbakelegge nærmere ti kilometer på én nattevakt i hamsterhjulet sitt. Uheldigvis lager dagens hamstre ubehagelig mye støy, så eierne plasserer helst buret utenfor hørevidde.

Dessuten skjer det noe rart hvis man tar hamsteren ut av hjulet. Hamsterhjulet stopper å spinne! Hvilket bringer oss til helsebyråkratiets genitrek: Alle hamstre ser klin like ut! Når et brunt- og hvitpelset kjæledyr tar kvelden etter å ha løpt rundt med formålsløs adferd i sine tilmålte gjennomsnitts to år, kan det lett erstattes uten at noen merker det.

Publisert: 9. oktober 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0645

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.